

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi pientyönantajan maksu- ja ilmoituspalvelujärjestelmästä sekä verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain 17 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki pientyönantajan maksu- ja ilmoituspalvelujärjestelmästä. Yleisen tietoverkon kautta käytettävissä olevan palvelujärjestelmän avulla kotitaloudet ja muut pientyönantajat voisivat hoitaa palkan ja muun vastaavan suorituksen maksuun liittyvät työnantajavelvoitteet yhden palvelun kautta.

Palvelu opastaisi työnantajalle kuuluvien maksujen suorittamisessa, ja siihen päivitetäisiin ajantasaiset tiedot työnantajalle kuuluvien maksujen perusteista. Työnantaja pystyisi järjestelmän avulla hoitamaan työnantajasuoritukset ja ennakonpidätykset, jotka liittyvät palkan ja muun vastaavan suorituksen maksuun. Työnantaja voisi myös laskea ja maksaa työntekijän palkan ja saisi palvelusta tarvittavat tiedot palkkakirjanpitoa varten. Lisäksi järjestelmä tuottaisi työnantajavel-

voitteiden hoitamiseksi tarvittavat ilmoitukset verohallinnolle ja vakuutusyhtiöille. Palvelujärjestelmän ylläpito säädettäisiin Verohallituksen tehtäväksi.

Työnantaja olisi palvelujärjestelmässä pitämänsä rekisterin rekisterinpitäjä ja vastaisi rekisterin lainmukaisuudesta. Verohallitus vastaisi tietojärjestelmän toimivuudesta ja tietoturvallisuudesta. Työnantajalta ei perittäisi maksua palvelun käytöstä.

Verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annettua lakia muutettaisiin siten, että Verohallitus voisi jatkossa antaa ennakonpidätyksen toimittamista varten tarpeelliset tiedot myös pientyönantajan maksu- ja ilmoituspalvelujärjestelmän avulla.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

Yrittäjillä, kotitalouksilla ja muilla pientyönantajilla on vastaavat työnantajavelvoitteet kuin suuryrityksillä. Viime vuosina on enenevässä määrin kiinnitetty huomiota siihen, että pientyönantajalle aiheutuu kohtuuttomasti vaivaa velvoitteiden selvittämisestä ja niiden asianmukaisesta hoitamisesta. Myös pääministeri Matti Vanhasen hallitusohjelman yrittäjyyden politiikkaohjelmassa on todettu pientyönantajien velvoitteiden hoitamisen helpottamiseksi toteutettavan palvelujärjestelmän tarpeellisuus. Työnantajat joutuvat hoitamaan muun muassa verotusta, työeläkevakuutusta ja tapaturmavakuutusta sekä sen liitännäisvakuutuksia koskevat velvoitteet.

Ilmoitukset ja maksut on nykyisin hoidettava jokaiselle taholle erikseen.

Ennakkoperintälain (1118/1996) mukaan työnantaja on velvollinen toimittamaan ennakonpidätyksen maksamistaan palkoista. Lisäksi palkoista on maksettava työnantajan sosiaaliturvamaksu. Kotitalouden ei kuitenkaan tarvitse toimittaa ennakonpidätystä eikä maksaa sosiaaliturvamaksua, jos samalle työntekijälle maksettava palkka ei ylitä 1 500 euroa vuodessa. Työeläke- ja tapaturmavakuutusmaksut on tällöinkin hoidettava. Toimitettu ennakonpidätys ja työnantajan sosiaaliturvamaksu suoritetaan verohallinnolle kuukausittain. Työnantajien vuosi-ilmoitus on annettava verohallinnolle tammikuun loppuun mennessä, ja säännöllisesti palkkoja

maksavan työnantajan on lisäksi annettava kuukausittain työnantajasuoritusten valvontailmoitus.

Työeläkettä koskevien lakien mukaan työnantajan on järjestettävä työntekijän eläketurva työeläkevakuutuksella. Työntekijä vakuutetaan työntekijäin eläkelain (395/1961) mukaan, jos työntekijä on 14–65-vuotias, työsuhde on kestänyt yhden kuukauden ja työansio on vähintään 224,22 euroa kuukaudessa. Lyhytaikaisissa työsuhteisissa olevien työntekijäin eläkelain (134/1962) mukaan vakuutetaan maa-, vesi- ja talonrakennustyöntekijät, metsä- ja uittotyöt, satamatyöt ja työ kotimaan liikenteen aluksessa sekä maatalouden ja puutarhatalouden eri työt. Taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain (662/1985) mukaan vakuutetaan laissa luetellut taiteilijat ja toimittajat, joiden työsuhde on tarkoitettu kestäämään alle vuoden. Lisäksi taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain mukaan vakuutetaan yli kuukauden kestävät, mutta kuukausipalkaltaan alle 224,22 euron jäävät työsuhteet, kaikki alle yhden kuukauden mittaiset työsuhteet ja kaikki kotitalouksien teettämä työ, jos kyse ei ole aloista, jotka vakuutetaan lyhytaikaisissa työsuhteisissa olevien työntekijäin eläkelain mukaan.

Työeläkevakuutukseen liittyvistä sopimusmenettelyistä, ilmoitusvelvollisuuksista ja vakuutusmaksuista säädetään erikseen eri työeläkettä koskevissa laeissa. Jos työntekijä vakuutetaan työntekijäin eläkelain mukaan, työnantajan on tehtävä erillinen vakuutus sopimus. Työnantajan on ilmoitettava työsuhteen alkamisesta ja päättymisestä vakuutuksen antajalle, maksettava vakuutusmaksut yleensä neljännesvuosittain sekä annettava erillinen vuosi-ilmoitus. Lyhytaikaisissa työsuhteisissa olevien työntekijäin eläkelain tai taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain mukaan suoritettavien eläkemaksujen maksamista varten työnantajan ei tarvitse tehdä erillistä vakuutus sopimusta. Tällöin työnantaja suorittaa maksut oma-aloitteisesti palkan perusteella ja lähettää tiedot maksuista ja työntekijöistä eläkekassalle. Työnantaja voi kuulua oma-aloitteisen maksujärjestelyn piiriin myös silloin, kun työntekijä on vakuutettava työnteki-

jän eläkelain mukaan, jos työnantaja työllistää enintään viisi työntekijää. Oma-aloitteisen maksujärjestelyn piirissä olevat työnantajat maksavat vakuutusmaksunsa pääsääntöisesti kuukausittain.

Työnantaja on velvollinen vakuuttamaan työntekijänsä myös tapaturman ja ammattitaudin varalta, jos työnantajan teettämien työpäivien lukumäärä kalenterivuodessa on enemmän kuin 12. Työnantaja voi ottaa vakuutuksen valitsemastaan tapaturmavakuutusyhtiöstä. Vakuutusmaksu määräytyy lähinnä maksettujen palkkojen määrän ja työn riskin perusteella. Tapaturmavakuutuksen yhteydessä hoidetaan myös työttömyysvakuutusmaksujen ja työntekijän ryhmähenkivakuutusmaksujen perintä. Tapaturma-, työttömyys- ja ryhmähenkivakuutus laskutetaan työnantajalta erillisillä laskuilla.

Ennen palkan maksamista työntekijälle työnantajan on suoritettava palkasta ulosotto-pidätys, jos ulosottomies on lähettänyt työnantajalle ilmoituksen maksukiellosta. Jos työnantaja ei ole noudattanut maksukielloa, ulosottomies voi periä määrän työnantajalta.

Voidakseen suoriutua edellä mainituista velvoitteista työnantajan on tunnettava eri maksuihin liittyvät maksujärjestelmät ja maksujen määräytymisperusteet. Työnantajan on lisäksi tunnettava ilmoitusten antamista koskevat säännökset. Veroilla ja sosiaalivakuutuksilla on erilaiset määräytymisperusteet, ja myös eri eläkelaeissa säädetty maksut saattavat määräytyä erilaisia palkkaeriä sisältävän palkan mukaan.

Verotuksessa palkan käsitteestä säädetään ennakkoperintälain 13 §:ssä. Sen mukaan palkalla tarkoitetaan kaikenlaatuista palkkaa, palkkiota, etuutta ja korvausta, joka saadaan työ- tai virkasuhteessa. Palkkaa ovat siten kaikki työsuhteen perusteella saadut edut ja korvaukset verovapaiksi säädettyjä kustannusten korvauksia ja henkilökuntaetuuksia lukuun ottamatta. Ennakkoperintälain 13 §:n 1 momentin 2 kohdassa palkaksi säädetään kokouspalkkiot, henkilökohtaiset luento- ja esitelmäpalkkiot, hallintoelimen jäsenyydestä saadut palkkiot, toimitusjohtajan palkkio, avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön yhtiömiehen nostama palkka sekä luottamus-toimesta saatu korvaus. Luettelo on tyhjentävä, ja siinä mainitut tulot ovat verotuksellista

palkkaa, vaikka työsuhdetta ei syntyisikään. Ennakonpidätyksenalainen palkka on myös työnantajan sosiaaliturvamaksun alaista palkkaa. Eläkevakuutusmaksujen perusteena oleva palkka eroaa eräissä tapauksissa verotuksessa käytetystä palkan käsitteestä. Palkkakäsitteissä on lisäksi eroja vielä eri eläkelakien välillä. Esimerkiksi työsuhteen päättyessä maksettava vuosilomakorvaus otetaan eri työeläkettä koskevissa laeissa huomioon eri tavalla.

Tapaturmavakuutuslain 1 §:n mukaan sillä, joka sopimuksen perusteella, työntekijänä, vastikkeesta tekee työtä toiselle, työnantajalle, tämän johdon ja valvonnan alaisena, on oikeus saada korvausta työtapaturmasta. Vastikkeeksi katsotaan jokainen etu, jolla on taloudellista arvoa. Tapaturmakorvausta määrittäessä työansion määrä arvioidaan työntekijän vakiintuneen ansiotason mukaan. Koska vakuutusmaksuakaan ei tulisi maksaa korkeammasta tulosta kuin mistä etuus laskeaan, tapaturmavakuutuksen perusteena olevan palkan käsite on muotoutunut käytännössä siten, että palkkaerittäin ja -lajeittain luetaan, mitkä ovat vakuutusmaksun perusteeksi luettavaa palkkaa. Mukaan ei lasketa sellaisia veronalaisina pidettäviä suorituksia, jotka satunnaisesti nostavat tulotasoa. Tapaturmavakuutusmaksun perusteena olevaan palkkasummaan luettavista maksuista säädetään vuosittain annettavalla valtioneuvoston asetuksella.

Sen lisäksi, että työnantajan on tiedettävä mitä maksuja, minne ja milloin hänen on maksettava, hänen on osattava antaa oikea-aikaiset ilmoitukset maksun saajille. Pientyönantajalla velvollisuuksien asianmukaista hoitamista saattaa vaikeuttaa osaltaan myös se, että maksuilla ja ilmoituksilla on lähes kaikilla omat eräpäivänsä. Maksujärjestelmä onkin osoittautunut siinä määrin monimutkaiseksi, että se saatetaan kokea jopa maksamisen ja työllistämisen esteeksi.

Kotitalouksilla ja pienyrityksillä on nykyään mahdollisuus saada apua velvoitteidensa hoitoon Kouvolan työvoimatoimistossa toimivalta Pientyönantajien palvelukeskukselta. Pientyönantajien palvelukeskus hoitaa työnantajan valtuuttamana palkanlaskennan ja palkanmaksun sekä työnantajavelvoitteiden mukaiset muut maksut ja ilmoitukset. Palve-

lukeskus hoitaa myös lakisääteisten vakuutus sopimusten tekemisen ja niihin liittyvien maksujen tilitykset maksunsaajille. Palvelukeskuksen palvelut ovat maksullisia.

2. Tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1. Pientyönantajan maksu- ja ilmoituspalvelu

Esityksessä ehdotetaan, että Verohallitukselle säädettäisiin uusi tehtävä ylläpitää yleisen tietoverkon kautta käytettävissä olevaa pientyönantajan maksu- ja ilmoituspalvelujärjestelmää. Lailla laajennettaisiin verohallintolain (1557/1995) 2 §:ssä sekä yritys- ja yhteisötietolaissa (244/2001) Verohallitukselle aikaisemmin säädettyjä tehtäviä. Järjestelmän käyttö olisi työnantajalle maksutonta.

Järjestelmän avulla työnantaja voisi hoitaa kaikki työnantajavelvoitteensa yhden palvelun kautta. Palvelu opastaisi työnantajaa suorittamaan maksut oikeille tahoille ja oikean määräisinä sekä tuottaisi ilmoitukset työnantajan syöttämien tietojen perusteella. Tarkoituksena on, että velvoitteiden hoitaminen yksinkertaistuisi siinä määrin, että työllistämiskynnys alenisi, pientyönantajien hallinnolliset tehtävät helpottuisivat, kustannukset pienenisivät ja yrittäjillä voimavaroja vapautuisi varsinaiseen yritystoimintaan. Palvelu vähentäisi myös virheiden tekemisen riskiä ja auttaisi suorituksenmaksajaa olemaan paremmin selvillä velvollisuuksistaan. Palvelu esimerkiksi avustaisi käyttäjää valitsemaan, minkä työeläkettä koskevan lain mukaan työntekijä on vakuutettava. Palvelun käyttäjän ei myöskään tarvitsisi tietää työttömyys- tai työeläkevakuutusmaksujen suuruutta, vaan ohjelma laskisi maksujen määrät työnantajan syöttämien palkkatietojen perusteella.

Palkan ja muun vastaavan suorituksen maksuun liittyvän ennakonpidätyksen ja työnantajasuoritusten lisäksi työnantaja voisi järjestelmän avulla laskea palkan määrän ja saada järjestelmästä tiedot palkka- ja työaikakirjanpitoa varten. Työnantaja voisi hoitaa myös palkasta ulosotettavan osan pidättämisen ja maksamisen. Järjestelmän avulla voitaisiin lisäksi hoitaa muita verotukseen liittyviä tehtäviä. Työnantaja voisi järjestel-

män kautta esimerkiksi siirtyä ilmoittamaan ja maksamaan arvonlisäveron.

Lain tasolla säädettäisiin niistä tehtävistä, joita järjestelmän avulla voidaan hoitaa. Laissa siten määriteltäisiin rajat Verohallituksen uudelle tehtävälle. Tarkoituksena on valtuuttaa Verohallitus ylläpitämään yksityisoikeudellisiin sopimuksiin perustuvaa palvelujärjestelmää, joka osittain toimii verotuksen ulkopuolella. Palvelujärjestelmä perustuu osapuolten sopimuksiin ja on palvelujärjestelmän Verohallituksen kanssa tarjoaville vakuutusyhtiöille vapaaehtoinen. Verohallitus valtuutettaisiin antamaan tehtävistä tarkempia määräyksiä ja rajoituksia, jos palvelujärjestelmän tekninen toteuttaminen, tehtävistä aiheutuvat kustannukset tai sopimusosapuolten mukaantulo tai poisjäänti sitä edellyttää.

Palvelun sisällön muutoksia koskeva päätöksenteko perustuu sopimuksiin toteutettuun päätöksentekojärjestelmään. Verohallituksen lisäksi maksu- ja ilmoituspalveluhankkeessa ovat sopimusosapuolina mukana työeläkevakuuttajat ja lakisäätteistä tapaturmavakuutusta hoitavat vahinkovakuutusyhtiöt. Kaikki tapaturmavakuutusta ja työeläkevakuutusta hoitavat vakuutusyhtiöt eivät kuitenkaan ole läheneet hankkeeseen mukaan. Työnantajan mahdollisuus järjestelmän käyttämiseen riippuu siitä, onko hänen vakuutusyhtiönsä mukana järjestelmässä. Koska palvelujärjestelmä perustuu sopimuksiin, palvelujärjestelmään saattaa aikanaan tulla mukaan uusia vakuutusyhtiöitä. Toisaalta on myös mahdollista, että joku mukana olevista vakuutusyhtiöistä jättäytyy palvelujärjestelmän ulkopuolelle. Lisäksi Kansaneläkelaitos on tekemässä sopimusta, jonka perusteella se on tulossa palvelujärjestelmään ja sitä koskevaan päätöksentekoon mukaan. Palvelujärjestelmän toteuttamiseksi hankkeessa mukana olevat osapuolet ovat sopimusjärjestelyin päättäneet muun muassa hankkeen kustannusten jakamisesta, erimielisyyksien ratkaisemisesta, salassapitovelvoitteista ja menettelystä palvelun sisällön muuttamiseksi.

Päätös palvelun tämänhetkisestä sisällöstä on tehty valtiovarainministeriön asettamassa hankejohtoryhmässä. Jos palvelun sisältöä muutetaan siitä, mitä osapuolten kesken on sovittu, päätökset muutoksista on sopimusten

mukaan tehtävä hankejohtoryhmän kokouksessa ja päätöksen tehneen kokouksen pöytäkirja on otettava tehtyjen sopimusten liitteeksi. Näin ollen Verohallituksen on palvelua kehittäessään aina otettava huomioon osapuolten kanssa tehdyt sopimukset. Käytännössä palvelun kehittäminen tapahtuu siten sopimusten perusteella yhteistyössä muiden hankkeeseen osallistuvien tahojen kanssa.

Palvelu suunnattaisiin sekä satunnaisesti että säännöllisesti palkkoja maksaville pientyönantajille. Säännöllisesti palkkoja maksavan pientyönantajan velvoitteiden hoitoon liittyvät ongelmat ovat monesti hyvin samankaltaisia kuin aloittavan tai satunnaisen työnantajan. Pienyrityksillä ei yleensä ole käytävissä vastaavia resursseja kuin suurilla yrityksillä työnantajavelvoitteiden hoitamiseen. Pienyritysten lisäksi palvelun yhtenä tärkeänä käyttäjäryhmänä ovat kotitaloudet. Kotitaloustyönantajan maksamat palkat jäävät usein pieniksi ja työsuhteet ovat monesti hyvin lyhytaikaisia.

Työnantajat voisivat pitää palvelujärjestelmässä rekisteriä esimerkiksi työntekijöille maksamistaan suorituksista. Työnantaja olisi järjestelmän avulla pitämänsä rekisterin rekisterinpitäjä. Verohallitus huolehtisi palvelujärjestelmän ylläpitäjänä järjestelmän toimivuudesta sekä tietojärjestelmän ja siihen talletettujen tietojen tietoturvallisuudesta. Työnantaja tunnistettaisiin tietoturvallisella, yleisesti käytössä olevalla varmennusmenetelmällä. Palvelun käyttäjä vastaisi pitämänsä rekisterin lainmukaisuudesta. Työnantaja voisi muuttaa ja käsitellä rekisterissä olevia tietoja, kuten ylläpitämässään rekistereissä muutoinkin. Ainoastaan työnantajalla olisi oikeus päättää rekisterissä olevien tietojen luovuttamisesta. Verohallituksella olisi kuitenkin tietojärjestelmän teknisenä ylläpitäjänä pääsy tietoihin. Tämän vuoksi laissa säädettäisiin Verohallituksen palveluksessa oleville tai sen toimeksiannosta toimiville velvollisuus pitää salassa, mitä nämä rekisterin ylläpidon yhteydessä mahdollisesti saavat tietoon työnantajan tallettamista tiedoista. Tiedot olisivat Verohallituksen ja muiden palveluun osallistuvien tahojen käytettävissä sen jälkeen, kun tiedot olisivat siirtyneet työnantajan pitämästä rekisteristä verohallinnon, vakuutusyhtiöiden ja muiden palveluun

osallistuvien tahojen omiin rekistereihin. Kukin palveluun liittynyt osapuoli saisi järjestelmästä ainoastaan oman toimintansa kannalta tarpeelliset tiedot.

Esityksellä ei muutettaisi voimassa olevia työnantajasuorituksia koskevia säännöksiä. Verohallitus valtuutettaisiin ylläpitämään sopimusjärjestelyin toteutettua palvelujärjestelmää. Lisäksi esityksessä ehdotetaan säädettäväksi muun muassa rekisterinpitoon liittyvistä kysymyksistä ja suhteesta julkisuuslainsäädäntöön. Palvelujärjestelmän käyttöönoton yhteydessä ei muutettaisi myöskään voimassa olevia työnantajan vastuuta ja velvollisuuksia koskevia säännöksiä. Työnantaja olisi edelleen suorituksen vastaanottajalle vastuussa suoritusten oikea-aikaisuudesta ja oikeanmääräisyydestä myös silloin, kun työnantaja on käyttänyt palvelujärjestelmää velvoitteiden hoitamiseen. Työnantaja ei kuitenkaan olisi vastuussa järjestelmän virheellisestä toiminnasta.

Pientyönantajan maksu- ja ilmoituspalvelujärjestelmä olisi siten Verohallituksen, työeläkevakuuttajien sekä tapaturmavakuutusta hoitavien vahinkovakuutusyhtiöiden tarjoama lisäpalvelu, jonka tarkoituksena on helpottaa kotitalouksien ja pienyritysten työnantajavelvoitteiden hoitamista. Järjestelmää ei ole tarkoitettu korvaamaan tai syrjäyttämään nykyisiä ilmoittamisenmenettelyjä, vaan tarjoamaan mahdollisuuden velvoitteiden hoitamiseen sähköisesti yhden palvelun avulla.

2.2. Tietojen antaminen ennakonpidätyksen toimittamista varten

Pientyönantajan maksu- ja ilmoituspalvelujärjestelmästä annetun lain ohella ehdotetaan muutettavaksi verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annettua lakia (1346/1999). Lakiin lisättäisiin säännös, jonka perusteella Verohallitus voisi salassapitosäännösten esittämättä antaa ennakonpidätyksen toimittamista varten tarpeelliset tiedot myös palvelujärjestelmän avulla. Tällöin palveluun kirjautunut ja tunnistettu palvelun käyttäjä saisi työntekijöidensä ennakonpidätystiedot sähköisesti palvelujärjestelmään liitetystä erillisestä tietokannasta. Palvelun käyttöönotto-vaiheessa ennakonpidätystiedot tuotaisiin järjestelmään ainoastaan vuoden vaihteessa, jo-

ten mahdolliset myöhemmin tehdyt muutokset ennakonpidätysprosenttiin eivät välittyisi palvelujärjestelmän kautta. Työnantaja saisi järjestelmästä ainoastaan niiden työntekijöiden tiedot, jotka ovat edellisenä vuonna olleet hänen palveluksessaan. Edelleen vaadittaisiin, että työntekijän on esitettävä verokortti myös silloin, kun palkanmaksu tapahtuu pientyönantajan maksu- ja ilmoituspalvelujärjestelmän avulla.

3. Esityksen vaikutukset

Pientyönantajan maksu- ja ilmoituspalvelulla voidaan arvioida olevan myönteisiä elinkeino- ja työllisyyspoliittisia vaikutuksia. Palvelu helpottaisi hallinnollisten tehtävien hoitamista ja vapauttaisi voimavaroja varsinaiseen toimintaan. Työnantajavelvoitteiden hoitamisen helpottaminen madaltaisi myös kynnystä palkata työvoimaa. Palvelun avulla voitaisiin myös lisätä kansalaisten myönteistä suhtautumista viranomaisiin ja vakuutusyhtiöihin sekä vähentää harmaata taloutta. Kaikkein eniten palvelu hyödyttäisi satunnaisesti palkkoja maksavia tahoja.

Ehdotettu maksu- ja ilmoituspalvelu saataisi myös tiettyssä määrin heikentää joidenkin yritysten toimintaedellytyksiä. Kilpailullisesti hanke koskettaisi tilitoimistojen, palkanlaskentaohjelmistojen valmistajien ja palkanlaskentapalveluiden toimittajien toimintaa. Hanke ei kuitenkaan sisällä talouselämän valikoivaa subventointia, vaan sen voidaan katsoa yleisesti edistävän pienten yritysten alalle pääsyä. Siten monet edellä mainituista yrityksistä voisivat myös hyödyntää palvelujärjestelmää toiminnassaan. Palvelujärjestelmän palkanlaskentaominaisuus olisi myös tilitoimistojen tarjoamia palkanlaskentapalveluja yksinkertaisempi. Jos maksu- ja ilmoituspalvelulla kuitenkin myöhemmin havaitaan olevan kilpailua vääristävä vaikutus, sitä voidaan tältä osin myöhemmin tarkistaa. Palkanlaskentaa koskevat erilliset neuvontapalvelut olisivat maksullisia.

Palvelusta aiheutuvat kustannukset voidaan jakaa rakentamisvaiheen kustannuksiin ja käyttövaiheen kustannuksiin. Osa kustannuksista on Verohallitukselle sekä hankkeeseen osallistuville työeläke- ja vahinkovakuutusyhtiöille yhteisiä. Nämä kustannukset jaetaan

osapuolten kesken. Rakentamisvaiheen yhteisten kustannusten voidaan arvioida olevan noin 1,5 miljoonaa euroa. Lisäksi hankkeeseen osallistuvilla tahoilla aiheutuu kustannuksia omien järjestelmiensä yhteensovittamisesta palvelujärjestelmän kanssa. Palvelusta aiheutuvien suurimpien kustannusten voidaan arvioida liittyvän suunnittelu ja kehittämisvaiheeseen. Pidemmällä aikavälillä palvelun arvioidaan säästävän yhteiskunnan varoja.

4. Asian valmistelu

Sosiaali- ja terveysministeriö sekä valtiovarainministeriö määräsivät 7 päivänä marraskuuta 2000 selvitysmiehen tehtäväksi laatia ehdotus niin sanotun verotilijärjestelmän pääperiaatteista ja käyttöönoton edellytyksistä. Selvitysmiehen oli lisäksi arvioitava millainen maksujärjestelmä soveltuu satunnaisille työnantajille, kuten kotitalouksille ja aloitaville työnantajille heidän vero- ja maksujärjestelmänsä yksinkertaistamiseksi. Satunnaisien työnantajien maksujärjestelmää koskeva toimeksianto sisälsi verojen ja sosiaaliturvamaksun ohella myös muut pakolliset sosiaalivakuutukset. Selvitystehtävän yhteydessä on kuultu useita viranomais- ja yhteistyötahoja samoin kuin pankkitoimintaa ja atk-palveluja harjoittavia yrityksiä.

Selvityksessä ehdotetaan satunnaisten ja pientyönantajien maksu- ja ilmoitusmenettelyjä helpotettavaksi Internetiin liitettävällä pientyönantajan maksupalvelujärjestelmällä, jonka avulla palkanmaksajan olisi mahdollista laskea, maksaa ja ilmoittaa kaikki työnantajamaksut. Tehdystä selvityksestä ovat antaneet lausuntonsa muun muassa useat eri ministeriöt ja järjestelmässä mukana olevia tahoja edustavat järjestöt.

Lausunnonantajat ovat suhtautuneet pääosin myönteisesti selvityksessä oleviin ehdotuksiin. Maksu- ja ilmoitusvelvollisuutta koskevan ehdotuksen toteutumista on lausunnoissa kiirehditty. Hankkeen yhteydessä on myös erikseen kuultu Tietosuojavaltuutettua ja Kilpailuvirastoa. Myös nämä kuulemiset ovat puoltaneet hankkeen toteutuksen jatkamista. Pientyönantajille tarkoitettujen maksu- ja ilmoituspalvelun toteuttaminen kuuluu lisäksi pääministeri Matti Vanhasen hallituksen

ohjelmaan.

Pientyönantajan maksu- ja ilmoituspalveluhanke asetettiin huhtikuussa 2002. Tämän jälkeen on selvitetty mahdollisia hankkeeseen osallistuvia tahoja ja niiden sitoutumista. Hankkeen edetessä on selvitetty myös käyttöön otettavan järjestelmän laajuus ja automaatioaste sekä valittu palvelun tietojärjestelmän toimittaja. Hankkeen johtoryhmässä ja määrittelytyötä ohjaavassa projektiryhmässä on mukana edustajia muun muassa Verohallituksesta, valtiovarainministeriöstä, sosiaali- ja terveysministeriöstä, kauppa- ja teollisuusministeriöstä, vakuutusyhtiöistä, Työeläkevakuuttajat TELA - Arbetspensionsförsäkrarna TELA ry:stä, Tapaturmavakuutuslaitosten Liitto - Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund ry:stä ja Suomen Pankkiyhdistys ry:stä. Projekti on käynnissä myös palvelun tietojärjestelmän toimittajan kanssa ja tavoitteena on, että palvelun tuottaminen käyttöön voitaisiin aloittaa vuoden 2004 loppupuolella.

Lakiesitys perustuu yllä mainittuun selvitysmiehen tekemään esitykseen ja sen pohjalta suoritettuun virkamiesvalmisteluun. Hallituksen esitys on valmisteltu virkamiestyönä valtiovarainministeriössä yhteistyössä Verohallituksen, sosiaali- ja terveysministeriön sekä oikeusministeriön kanssa.

Hallituksen esityksestä on pyydetty lausunto seuraavilta tahoilta: oikeusministeriö, kauppa- ja teollisuusministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, työministeriö, Eläketurvakeskus, Kansaneläkelaitos, Kilpailuvirasto, Tietosuojavaltuutettu, Akava ry, Keskuskauppakamari, Kirjanpitoimistojen Liitto ry, Kotitaloustyönantajain Liitto - Hushållsarbetsgivarnas Förbund ry, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Maatalousyrittäjien eläkelaitos, Palvelutyönantajat ry, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry, Suomen Kuntaliitto, Suomen Liikunta ja Urheilu SLU ry, Suomen Pankkiyhdistys ry, Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto, Suomen Yrittäjät ry, Tapaturmavakuutuslaitosten Liitto - Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund ry, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry, Työeläkevakuuttajat TELA - Arbetspensionsförsäkrarna TELA ry, Veronmaksajain Keskusliitto ry, Yrittäjänais-

ten Keskusliitto ry.

Lausunnoissa kannatettiin pientyönantajan maksu- ja ilmoituspalvelujärjestelmän käyt-

töönottamista. Lausunnoissa esitetyt huomiot on pyritty mahdollisuuksien mukaan ottamaan esityksessä huomioon.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

1.1. Laki pientyönantajan maksu- ja ilmoituspalvelujärjestelmästä

1 §. *Palvelujärjestelmän käyttäjä.* Uuden palvelujärjestelmän avulla pientyönantajat, jollaisina voivat toimia yksityiset henkilöt, pienyritykset ja muut näihin verrattavat suorituksen maksajat, kuten esimerkiksi urheiluseurat, voisivat hoitaa työnantajan velvollisuuksiin liittyviä tehtäviä. Palvelu toteutettaisiin palkka.fi nimisenä Internet-palveluna. Työnantajalla olisi mahdollisuus kirjautua Internetissä olevaan palvelujärjestelmään, jonka avulla hän pystyisi laskemaan, maksamaan ja ilmoittamaan työnantajavelvoitteen.

Lakiin ei otettaisi täsmällistä työntekijämäärään sidottua rajoitusta. Lähtökohtana kuitenkin on, että työnantajan palveluksessa on vain muutama työntekijä. Tarkoituksena on, että kotitaloudet, pientyönantajat ja näihin verrattavat suorituksen maksajat voisivat käyttää palvelua. Palvelujärjestelmään liittyneet sopimusosapuolet ovat sopineet, että palvelu kohdistettaisiin sellaisille työnantajille, jotka työllistävät keskimäärin enintään viisi työntekijää vuodessa. Käytännössä järjestelmä ei teknisesti sovellu suurempien yritysten käyttöön. Koska käyttäjien rajauksessa lähtökohtana on keskimäärin enintään viisi työntekijää vuodessa, olisi palvelu tarkoitettu myös työnantajalle, jolla tilapäisesti olisi palveluksessaan yli viisi työntekijää. Palvelua voisi siten käyttää esimerkiksi työnantaja, jolla kesän aikana olisi kymmenen tilapäistä työntekijää mutta talven aikana työntekijöitä ei olisi lainkaan. Verohallitus voisi tarvittaessa estää palvelun käytön työnantajalta, jonka työntekijämäärä ylittäisi edellä mainitun keskimääräisen viiden työntekijän rajan. Jos palveluun liittyneet osapuolet haluavat myöhemmin laajentaa palvelua siten, että palvelu kohdistuu myös tätä suuremmille työnantajille, palvelun laajentamismahdollisuudet tulee tutkia erikseen ja käyttäjäryhmän laajentamisesta olisi säädettävä lailla.

2 §. *Palvelujärjestelmän avulla hoidettavat*

tehtävät. Pykälässä säädettäisiin niistä tehtävistä, joita pientyönantajan maksu- ja ilmoituspalvelujärjestelmän avulla voidaan tehdä. Palvelun keskeisimpänä tarkoituksena olisi tarjota pientyönantajalle mahdollisuus palkan maksamiseen liittyvien työnantajavelvoitteiden hoitamiseen. Työnantaja voisi järjestelmän avulla hoitaa työnantajasuoritukset ja ennakonpidätykset, jotka liittyvät palkan ja muun vastaavan suorituksen maksuun, verotukseen, ammattiyhdistysjäsenmaksuun, lakisääteiseen työeläkevakuutusjärjestelmään, lakisääteiseen tapaturmavakuutusjärjestelmään, lakisääteiseen työttömyysvakuutusjärjestelmään, yleissitoviin työehtosopimukseen sisältyvään työntekijäin ryhmähenkivakuutukseen, työnantajan sosiaaliturvamaksuun sekä vakuutetun sairausvakuutusmaksuun. Työnantajan ei tarvitsisi myöskään tehdä erillisiä valvonta- ja vuosi-ilmoituksia verohallinnolle tai vakuutusyhtiöille, vaan palvelujärjestelmä tuottaisi ilmoitukset järjestelmään syötettyjen perustietojen ja palkanlaskennan tietojen perusteella. Ilmoitukset lähtisivät järjestelmän kautta verohallintoon ja vakuutusyhtiöille sen jälkeen kun työnantaja on ne hyväksynyt.

Järjestelmän avulla voitaisiin hoitaa myös vakuutushakemuksen tekeminen. Jos vakuutusyhtiö hyväksyy vakuutushakemuksen, vakuutusyhtiön vastuu alkaa vakuutushakemuksen vastaanottamishetkestä, ellei myöhäisemmästä ajankohdasta ole erikseen sovittu. Käytännössä palvelun käyttäjä voisi siten saada vakuutussopimuksen voimaan ja hoitaa vakuutuksen ottamisvelvoitensa palvelun avulla. Palvelun käyttöönottovaiheessa työnantaja ei saisi palvelujärjestelmän kautta vakuutusyhtiön vastausta vakuutushakemukseen.

Järjestelmän avulla voitaisiin hoitaa verotukseen liittyviä tehtäviä 1 momentissa säädettyä laajemminkin. Siten palvelun kautta työnantaja voisi siirtyä esimerkiksi ilmoittamaan ja maksamaan arvonnäköveron. Työnantajalla olisi järjestelmän avulla mahdollisuus myös ilmoittaa kotitalousvähennyksen saamiseksi tarvittavat tiedot siihen oikeutetun henkilön verotukseen.

Järjestelmä laskisi palkan työnantajan ilmoittamien tietojen perusteella. Tiedot talentuisivat järjestelmään, josta työnantaja saisi tiedot palkka- ja työaikakirjanpitoa varten. Palkanlaskennassa otettaisiin huomioon muun muassa työnantajan maksamat luontoisedut, lomarahat ja kustannusten korvaukset. Lisäksi työnantaja voisi järjestelmän kautta tilittää palkasta tekemänsä ulosottopidätyksen ulosottomiehelle. Työnantaja ei joutuisi tekemään enää muita palkan maksamiseen liittyviä suorituksia tai ilmoituksia verohallinnolle tai vakuutusyhtiöille, mikäli hän on käyttänyt järjestelmää oikein ja johdonmukaisesti.

Palvelujärjestelmän avulla työnantaja voisi hoitaa myös Kansaneläkelaitokselle sen hoitamiin etuuksiin liittyvien ilmoitusten antamisen. Tunnistettu työnantaja voisi palvelun kautta siirtyä tekemään sähköisesti ilmoituksia Kansaneläkelaitokselle. Työnantaja voisi esimerkiksi antaa Kansaneläkelaitokselle tiedot maksamistaan sairausajan palkoista. Palvelun käyttöönottovaiheessa järjestelmä ei kuitenkaan tuottaisi ilmoituksia, vaan työnantajalla olisi ainoastaan mahdollisuus ilmoitusten tekemiseen. Lakiin otettava maininta Kansaneläkelaitokselle annettavista ilmoituksista mahdollistaisi sen, että järjestelmä voisi myöhemmässä vaiheessa tuottaa ilmoitukset järjestelmään syötettyjen tietojen perusteella.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin mahdollisuudesta laajentaa palvelujärjestelmän avulla hoidettavia tehtäviä palvelun tarjoamiseen liittyneiden sopimusosapuolten yhteisestä esityksestä, jos työnantajavelvoitteissa tapahtuu muutoksia. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää, mitä muita 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin työnantajasuorituksiin liittyviin velvoitteisiin rinnastettavia tehtäviä voidaan järjestelmän avulla hoitaa, jos työnantajille tulee uusia vastaavia velvoitteita tai jos nykyiset velvoitteet järjestelmän kannalta olennaisesti muuttuvat. Asetus voitaisiin antaa, jos Verohallitus ja sen kansa palvelun tarjoamisesta sopineet laitokset tekevät sitä tarkoittavan ehdotuksen.

Ehdotuksen perusteella valtioneuvosto voisi antaa asetuksen, jolla tehtäviä laajennettaisiin. Uusien tehtävien tulisi olla 1 ja 2 momentissa säädetyn kaltaisia vakuutusjärjestelmiin tai työnantajan palkanmaksuun

liittyviin maksuihin liittyviä tehtäviä, ja ne yksilöitäisiin asetuksessa. Esimerkiksi sairausvakuutuksen rahoituksen uudistamistyön yhteydessä mahdollisesti tulevat uudet maksut voitaisiin liittää asetuksella mukaan järjestelmään.

Pykälän 4 momentissa Verohallitukselle annettaisiin tietyin edellytyksin valtuus antaa tarkempia määräyksiä ja rajoituksia. Kyse olisi lain 2 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen tehtävien tarkemmasta määrittelystä. Verohallitus antaisi tehtävistä tarkempia määräyksiä ja rajoituksia, kun palvelujärjestelmän tekninen toteuttaminen, tehtävistä aiheutuvat kustannukset tai sopimusosapuolten mukaan-tulo tai poisjäänti sitä edellyttävät.

Tiettyihin suorituksiin, kuten esimerkiksi merityötuloon ja ulkomailta saatuun tuloon liittyy työnantajavelvoitteiden kannalta lukuisia erityispiirteitä, eikä niiden tuominen järjestelmään mukaan ainakaan alkuvaiheessa ole teknisesti vaikeuksitta toteutettavissa. Vastaavasti tällaisten suoritusten ja tehtävien mukaan ottaminen järjestelmään aiheuttaisi teknisten ongelmien lisäksi siitä saatavaan hyötyyn nähden kohtuuttomia kustannuksia. Tarkoituksena on, että palvelujärjestelmään tulisi aluksi mukaan kaikkein yleisimmät suorituslajit, ja järjestelmän käyttöalaa laajennettaisiin myöhemmin. Käyttöönottovaiheessa ulkopuolelle jäisivät esimerkiksi merityötulo ja tuloverolain (1535/1992) 77 §:ssä tarkoitettu ulkomaantyötulo. Koska palvelujärjestelmä on siihen liittyville vakuutusyhtiöille vapaaehtoinen, on otettava huomioon, että työnantajavelvoitteet voidaan hoitaa ainoastaan tahoille, jotka ovat lähteneet järjestelmään mukaan. Tämän vuoksi Verohallitus määräisi päätöksessään tahot, joille velvoitteita voidaan hoitaa. Näin ollen sopimusosapuolten mukaantulosta tai poisjäännistä johtuvat rajoitukset määrättäisiin Verohallituksen päätöksessä.

Jotta järjestelmässä mukana olevien yhteistyötahojen edut voitaisiin ottaa riittävästi huomioon, määräykset ja rajoitukset olisi hyväksyttävä palvelun tarjoamisesta sopineiden sopimusosapuolten keskinäisellä sopimuksella. Pykälän 3 ja 4 momentissa mainituilla palvelun tarjoamisesta sopineilla sopimusosapuolilla tarkoitettaisiin Verohallitusta, työeläkevakuuttajia ja niitä lakisääteistä tapa-

turvavakuutusta hoitavia vahinkovakuutusyhtiöitä, jotka yhdessä tarjoavat palvelun. Myös Kansaneläkelaitos on tekemässä osapuolten kanssa sopimusta, jolla siitä tulisi pykälän 3 ja 4 momentissa tarkoitettu sopimusosapuoli. Osapuolet ovat sopimusjärjestelyin mukana palvelun tarjoamisessa ja yhdessä Verohallituksen kanssa osallistuvat järjestelmän kehittämiseen ja järjestelmästä aiheutuvien kustannusten jakamiseen. Palvelun tarjoamisesta tehtävien sopimusten lisäksi Verohallitus voi tehdä palvelujärjestelmän käyttöön liittyviä yhteistyösopimuksia eri tahojen kanssa. Nämä muut sopimusosapuolet eivät kuitenkaan tulisi 3 ja 4 momentissa tarkoitetuksi palvelun tarjoamisesta sopineeksi sopimusosapuoleksi, ellei tästä ole osapuolten kesken erikseen sovittu.

3 §. *Palvelujärjestelmä ja siihen liittyvät tehtävät.* Pykälässä säädettäisiin palvelujärjestelmästä sekä siihen liittyvistä palvelun käyttäjän ja Verohallituksen tehtävistä. Pykälän 1 momentin mukaan maksu- ja ilmoituspalvelujärjestelmä muodostuu Verohallituksen ylläpitämästä tietojärjestelmästä, jossa kukin palvelun käyttäjä voi pitää rekisteriä työnantajavelvoitteiden ja muiden laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi.

Verohallintolain 2 §:n mukaan verohallinnon tehtävänä on verotuksen toimittaminen, verojen ja maksujen kanto, perintä, verovalvonta sekä veronsaajien oikeuden valvonnan järjestäminen sen mukaan kuin erikseen säädetään. Lisäksi verohallinnon tulee suorittaa ne selvitys-, kokeilu-, seuranta- ja suunnittelutehtävät sekä ne muut tehtävät, jotka valtiovarainministeriö sille antaa tai jotka sille erikseen säädetään taikka määrätään. Verohallituksen tehtävänä on myös yritys- ja yhteisötietolain nojalla ylläpitää yritys- ja yhteisötietojärjestelmää yhdessä Patentti- ja rekisterihallituksen kanssa.

Pykälässä ehdotetaan, että Verohallitus säädettäisiin pientyönantajan maksu- ja ilmoituspalvelujärjestelmän ylläpitäjäksi. Verohallitus kehittäisi palvelujärjestelmää edelleen yhdessä hankkeeseen osallistuvien muiden tahojen kanssa. Verohallitus tekisi myös tarvittavat sopimukset muiden hankkeeseen osallistuvien tahojen kanssa.

Henkilötietolain (523/1999) 3 §:n 4 kohdan mukaan rekisterinpitäjällä tarkoitetaan yhtä

tai useampaa henkilöä, yhteisöä, laitosta tai säätiötä, jonka käyttöä varten henkilörekisteri perustetaan ja jolla on oikeus määrätä henkilörekisterin käytöstä tai jonka tehtäväksi rekisterinpito on lailla säädetty. Pykälän mukaan palvelun käyttäjä voisi pitää palvelujärjestelmässä rekisteriä 2 §:ssä tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi. Kukin palvelun käyttäjä voisi siis järjestelmän avulla pitää rekisteriä muun muassa työntekijöille maksamista suorituksista.

Pykälän 2 momentin mukaan Verohallituksen tulisi huolehtia järjestelmän toimivuudesta sekä tietojärjestelmän ja siihen talletettujen tietojen tietoturvasuudesta. Tiedot talletuisivat rekisteriin työnantajan syöttämien tietojen perusteella. Työnantajan olisi kirjaututtava palvelun käyttäjäksi, ja hänet tunnistettaisiin yleisesti käytössä olevalla, luotettavalla sähköisellä tunnisteella. Henkilötietolaki asettaa rekisterinpitäjälle tietojen suojausvelvoitteen. Sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain (13/2003) mukaan viranomaisen on sähköisissä asiointipalveluissa varmistettava riittävä tietoturvasuus. Lisäksi sähköisten allekirjoitusten käytöstä ja niihin liittyvistä varmennepalveluista säädetään sähköisistä allekirjoituksista annetussa laissa (14/2003). Palvelun käyttöönottovaiheessa järjestelmään kirjautunut käyttäjä tunnistettaisiin palveluun liittyneiden pankkiryhmien verkkopankkitunnuksella.

Työnantaja voisi myös tutustua palvelujärjestelmään vieraillemalla palvelun Internet-sivuilla ilman tunnistamista. Tunnistamaton työnantaja ei kuitenkaan voisi tallettaa järjestelmään tietoja. Hän ei myöskään saisi järjestelmästä ennakonpidätystietoja eikä voisi esimerkiksi antaa ilmoituksia järjestelmän avulla.

Verohallituksella ei olisi oikeutta hakea järjestelmästä esille palvelun käyttäjän tallettamia tietoja muutoin kuin mikä olisi tarpeen järjestelmän ylläpitotehtävissä ja tietoturvasuuden varmistamiseen liittyvissä tehtävissä. Koska Verohallituksella olisi tietojärjestelmän ylläpitäjänä pääsy tietoihin, laissa säädettäisiin, ettei Verohallituksella ole oikeutta käyttää palvelun käyttäjän ylläpitämässä rekisterissä olevia tietoja hyväkseen muiden verohallinnon tehtävien hoitamiseksi. Verohallitus

hallitus ei voisi myöskään luovuttaa palvelun käyttäjän tallettamia tietoja, jollei palvelun käyttäjä ole antanut siihen suostumustaan. Säännöksellä ei rajoitettaisi verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 14 §:ssä säädettyä verovelvollisen velvollisuutta esittää kehotuksesta tarkastettavaksi aineistoa ja omaisuutta, joka saattaa olla tarpeen hänen verotuksessaan tai hänen verotustaan koskevaa muutoksenhakua käsiteltäessä. Säännöksellä turvattaisiin järjestelmässä oleville tiedoille vastaava asema kuin muillekin työnantajan sähköisessä muodossa oleville aineistoille. Verohallitus ei siten voisi hakea tietoja järjestelmästä verotarkastusta varten ilman verovelvollisen suostumusta.

Lisäksi 2 momentissa säädettäisiin rekisterissä olevien tietojen poistamisesta. Kirjanpitolain (1336/1997) mukaan kirjanpitokirjat ja tililuettelo on säilytettävä vähintään 10 vuotta tilikauden päättymisestä. Pientyönantajan maksu- ja ilmoituspalvelujärjestelmässä olevassa rekisterissä tietoja säilytettäisiin rekisteröimisvuoden jälkeen 11 vuotta, joten järjestelmästä olisi mahdollista saada tietoja tarpeen vaatiessa myös jälkikäteen. Edellä mainittu 11 vuoden määräaika olisi riittävä myös yrityksille, joilla tilikausi poikkeaa kalenterivuodesta. Palvelun käyttäjä saattaa tarvita palkan maksuun liittyviä tietoja myöhemmin myös esimerkiksi järjestelmän kautta hoidettujen maksujen selvittämiseen työntekijän tai vakuutusyhtiön kanssa. Tietojen säilytysaikana palvelun käyttäjä voisi vapaasti hakea tietoja aikaisemmista maksuistaan. Kun 11 vuoden säilytysaika tulisi täyteen, palvelun käyttäjälle ilmoitettaisiin tietojen poistamisesta, jolloin hän vielä voisi halutessaan esimerkiksi kopioida tai tulostaa poistettavat tiedot itselleen.

Työnantajalla olisi määräämisvalta pitämänsä rekisterin tietoihin, ja tiedot tallentuisivat rekisteriin työnantajan syöttämien tietojen perusteella. Pykälän 3 momentin mukaan palvelun käyttäjä vastaisi rekisterinpitäjänä palvelujärjestelmän avulla pitämänsä rekisterin lainmukaisuudesta. Työnantajan olisi siten huolehdittava esimerkiksi siitä, etteivät tiedot ole virheellisiä tai vanhentuneita.

Henkilötietolain mukaan käsiteltävien henkilötietojen tulee olla määritellyn henkilötietojen käsittelyn tarkoituksen kannalta tarpeel-

lisia. Pientyönantajan maksu- ja ilmoituspalvelujärjestelmään talletettavien tietojen tarkoituksena on mahdollistaa 2 §:ssä määritellyn palvelun toteutuminen. Siten järjestelmään talletettavien tietojen olisi aina oltava perusteltavissa sillä, että ne ovat tarpeellisia 2 §:ssä määriteltujen tehtävien hoitamiseksi. Tarpeellisia tietoja olisivat esimerkiksi työnantajan ja työntekijän tunnistamistiedot, yhteystiedot, tiedot ammattiliittoon kuulumisesta, palkasta, ennakonpidätyksestä sekä sosiaalivakuutusmaksuista ja niiden perusteista. Järjestelmän ylläpitäjänä Verohallitus voisi järjestelmää kehittäessään määrätä siitä, minkälaisia tietoja järjestelmään voidaan tallettaa. Pykälän 3 momenttiin otettaisiin säännökset, joiden perusteella Verohallituksen olisi huolehdittava siitä, että ne henkilötiedot, joita palvelun käyttäjän on tarkoitettu järjestelmän avulla tallettavan ja muutoin käsittelevän, ovat henkilötietojen suoja koskevien säännösten tarkoittamalla tavalla tarpeellisia.

4 §. *Suhde muuhun lainsäädäntöön.* Palvelun käyttäjän maksu- ja ilmoituspalvelujärjestelmään tallettamia tietoja ja niistä muodostuvaa rekisteriä ei pidettäisi verohallinnon määräämisvaltaan kuuluvana viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) tarkoitettuna viranomaisen asiakirjana. Tiedot olisivat palvelun käyttäjän ylläpitämässä rekisterissä, ja Verohallituksella olisi pääsy rekisteriin ainoastaan tietojärjestelmän teknisen ylläpidon ja tietoturvallisuuden liittyvien tehtävien vuoksi. Pykälässä säädettäisiin siten Verohallituksen palveluksessa olevan tai toimeksiannosta toimivan velvollisuudesta pitää salassa, mitä hän on saanut tietää järjestelmän teknisen ylläpidon yhteydessä palvelun käyttäjän rekisteriin tallettamista tiedoista. Työnantajan rekisteriin tallettamat tiedot ovat myös muun lainsäädännön nojalla pääosin salassa pidettäviä. Salassapitovelvollisuuden rikkomiseen sovellettaisiin, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 35 §:ssä säädetään.

Verohallitukselle laissa säädetty oikeus tai velvollisuus antaa tietoja toiselle viranomaiselle ei koskisi palvelujärjestelmään talletettuja tietoja. Tiedot olisivat Verohallituksen ja muiden palveluun osallistuvien tahojen käytettävissä sen jälkeen, kun tiedot olisivat siirtyneet palvelujärjestelmästä verohallinnon,

vakuutusyhtiöiden ja muiden palveluun osallistuvien tahojen omiin rekistereihin. Esimerkiksi eri viranomaisten lakiin perustuvat tietopyynnöt tulisi kohdistaa työnantajaan tai asianomaisiin pientyönantajan maksu- ja ilmoituspalvelujärjestelmään osallistuviin tahoihin. Samoin tieteellistä tutkimusta, tilastointia taikka viranomaisen suunnittelu- tai selvitystyötä varten tiedot antaisi aina kukin taho erikseen sen mukaan, kuin se saa tiedot omista rekistereistään ja omien salassapitosäännösten mukaisesti.

Pykälässä selvennettäisiin säädettävän lain suhdetta erityisesti viranomaisen toiminnan julkisuudesta annettuun lakiin sekä erityissäännöksiin, joissa säädetään viranomaisen oikeudesta saada tieto Verohallituksen asiakirjoista tai Verohallituksen oikeudesta tai velvollisuudesta antaa tietoja toiselle viranomaiselle. Muuta lainsäädäntöä, kuten esimerkiksi hallintolakia (434/2003), lakia sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa sekä lakia sähköisistä allekirjoituksista sovellettaisiin kyseisten lakien soveltamisalan mukaan, eikä laissa ehdoteta poikkeuksia niiden soveltamisalaan.

5 §. *Palvelun maksuttomuus.* Verohallitus ei perisi työnantajalta maksua järjestelmän käyttämisestä. Valtion maksuperustelain (176/1991) mukaan pääsääntönä on pidettävä valtion tuottamien tavaroiden ja palveluiden maksullisuutta, mikäli suoritteen tuottaminen liittyy vastaanottajan taloudelliseen toimintaan. Koska palvelu kuitenkin kohdistuisi laajaan käyttäjäryhmään ja se liittyisi pääasiassa lakisääteisten ja pakollisten työnantajavelvoitteiden hoitamiseen, katsottaisiin palvelun olevan sen luontoinen, ettei sitä olisi tarkoituksenmukaista säätää maksulliseksi. Pyrkimyksenä on lisäksi se, että palvelu otettaisiin mahdollisimman laajasti käyttöön.

Esityksestä annetuissa lausunnoissa on kilpailuneutraliteettisyyistä esitetty, että palvelu olisi maksullinen palkanlaskentapalveluiden osalta. Palvelujärjestelmään liittyvä palkanlaskentaominaisuus on kuitenkin markkinoilla tarjottaviin palkanlaskentapalveluihin verrattuna yksinkertaisempi. Järjestelmän käyttö on tarkoitettu kohdistuvan lähinnä kotitalouksille ja pienyrityksille, jotka ovat tähän asti itse hoitaneet palkanmaksuun liittyvät velvoitteet. Järjestelmä on rakennettu palvelu-

kokonaisuudeksi, josta palkanlaskentaa ei voida erottaa erilliseksi palveluksi. Maksun periminen tarkoittaisi käytännössä koko palvelujärjestelmän käytön muuttamista maksulliseksi. Palkanlaskentaominaisuuden osuus koko palvelusta on hyvin pieni, joten myös maksut jäisivät pieniksi. Tällöin kustannukset maksujen keräämisestä ja niiden jakamisesta palveluun osallistuville osapuolille saataisivat nousta perittyihin maksuihin nähden kohtuuttoman suuriksi. Palvelujärjestelmän käytöstä annettaisiin maksutonta puhelinneuvontaa. Palkanlaskentaa koskeva erillinen puhelinneuvonta olisi maksullista.

Koska maksu- ja ilmoituspalvelu toteutetaan Internet-palveluna, aiheutuu palvelun käyttäjälle tavanomaiset Internetin käyttöön ja maksamiseen liittyvät kustannukset. Siten maksuttomuus ei ulotu esimerkiksi Internetliittymän käyttökustannuksiin tai pankin perimiin maksuliikenteen kustannuksiin. Pankki ja palvelujen käyttäjä tekevät pankkipalveluista erilliset sopimukset ja pankit perivät pankkipalveluista pankkikohtaiset palvelumaksut, jotka ilmoitetaan palveluhinnastoissa. Lisäksi palveluun kirjautuminen edellyttää käyttäjän tunnistamista esimerkiksi pankkitunnistuksella. Tunnisteiden hankkiminen ja niiden käyttäminen voi olla työnantajalle maksullista.

6 §. *Palvelujärjestelmän käytön vaikutukset palvelun käyttäjän velvoitteisiin.* Pientyönantajan maksu- ja ilmoituspalvelujärjestelmästä annetulla lailla ei ole tarkoitus muuttaa voimassa olevia säännöksiä, joiden mukaan suorituksen maksaja vastaa siitä, että työnantajavelvollisuudet ovat oikein ja määräajassa hoidettu. Palvelua käyttävä työnantaja on siten maksun tai ilmoituksen vastaanottajalle vastuussa siitä, että myös järjestelmän avulla hoidetut tehtävät tulevat oikein ja ajallaan hoidetuiksi. Työnantaja vastaisi esimerkiksi siitä, että myös palvelun avulla suoritettu maksu saapuu suorituksen saajalle ajallaan. Työnantajavelvoitteen sisältö määräytyy kutakin velvoitetta koskevan lainsäädännön perusteella, eikä palvelujärjestelmän käyttäminen vaikuttaisi kyseiseen velvoitteeseen.

Työnantaja vastaisi siitä, että tiedot on syötetty palvelujärjestelmään oikein. Työnantaja ei kuitenkaan olisi vastuussa järjestelmässä olevasta virheestä aiheutuneista vahingoista.

Siten työnantaja ei olisi vastuussa esimerkiksi maksujen tai ilmoitusten viivästyisestä aiheutuneista seurauksista, jos työnantaja on toiminut ohjeiden mukaisesti, mutta maksut tai ilmoitukset eivät ole menneet ajallaan tai oikean määräisinä vastaanottajalle esimerkiksi järjestelmässä olevan teknisen vian vuoksi. Järjestelmässä olevalla virheellä tarkoitettaisiin siten esimerkiksi järjestelmässä olevaa teknistä vikaa, virhettä henkilötietojen lainmukaisten käsittelyedellytysten luomisessa tai muuta palvelujärjestelmään liittyvää virhettä, jonka vuoksi järjestelmä ei toimi oikein ja lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Jos palvelun käyttäjä on toiminut oikein ja annettujen ohjeiden mukaisesti, ei suorituksen virhe voisi käytännössä olla palvelun käyttäjän vastuulla. Pientyönantajan maksuja ja ilmoituspalvelujärjestelmässä mukana olevat tahot joutuisivat käytännössä pidättymään sanktiomaksujen perimisestä, jos viivästykset johtuvat järjestelmän virheestä. Ulkopuoliset tahot voisivat järjestelmän virhetapauksissa hakea yleisten vahingonkorvaussäännösten nojalla korvausta siltä taholta, jonka virheestä on kyse. Käytännössä korvausta voitaisiin vaatia ensisijassa Verohallitukselta, joka on järjestelmän ylläpitäjä.

7 §. *Voimaantulo.* Lain voimaantulosta säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Ennen lain voimaantuloa palvelujärjestelmä voitaisiin ottaa ensivaiheessa rajoitettuun käyttöön. Tällöin erityyppisistä käyttäjäryhmistä valittaisiin työnantajia, joiden koekäytön perusteella käyttö voitaisiin aloittaa hallitusti, ja samalla voitaisiin selvittää järjestelmän käytettävyyttä sekä tehdä tarvittavat korjaukset. Tavoitteena on, että rajoitettu käyttö voitaisiin aloittaa vuoden 2004 loppukesästä ja varsinainen palvelujärjestelmän käyttöönotto tapahtuisi joko loppuvuodesta 2004 tai vuoden 2005 alkupuolella. Käyttöönoton aikataulu riippuu järjestelmän teknisen toteutuksen edistymisestä ja rajoitetusta käytöstä saaduista kokemuksista.

1.2. Laki verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta

17 §. *Tietojen antaminen ennakonpidätyksen toimittamista varten.* Pykälään lisättäisiin uusi 4 momentti, jonka perusteella Verohalli-

tus voisi salassapitovelvollisuuden estämättä antaa ennakonpidätyksen toimittamista varten tarpeelliset tiedot myös pientyönantajan maksu- ja ilmoituspalvelujärjestelmän avulla. Palvelujärjestelmän avulla ennakonpidätystietoja voitaisiin luovuttaa ainoastaan palveluun kirjautuneelle tunnistetulle palvelun käyttäjälle. Järjestelmän kautta saamiaan verotusta koskevia tietoja palvelun käyttäjä voisi käyttää vain ennakonpidätyksen toimittamiseen. Palvelun käyttäjää sitoisivat lakisääteiset salassapitovelvoitteet, ja rekisterinpitäjänä palvelun käyttäjää sitoisi myös muun muassa henkilötietolaissa säädetty huolellisuusvelvoite ja tietojen suojaamisvelvoite.

Palvelun käyttööntovaiheessa järjestelmässä olisi mukana ainoastaan alkuperäiset ennakonpidätystiedot, eikä muutosverokorttietoja tuotaisi järjestelmään mukaan. Käyttööntovaiheessa tiedot tuotaisiin järjestelmään vuoden vaihteessa ainoastaan niistä työntekijöistä, jotka ovat työskennelleet työnantajan palveluksessa myös edellisenä vuotena.

2. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohdana. Tavoitteena on, että palvelu voitaisiin ottaa rajoitetusti käyttöön vuoden 2004 loppukesästä, ja varsinainen palvelujärjestelmän käyttöönotto tapahtuisi joko loppuvuodesta 2004 tai vuoden 2005 alkupuolella.

3. Säättämisyjärjestys

Perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan Tasavallan presidentti, valtioneuvosto ja ministeriö voivat antaa asetuksia perustuslaissa tai muussa laissa säädetyn valtuuden nojalla. Lailla on kuitenkin säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan. Esityksessä ehdotetaan, että Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää, mitä muita lain 2 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin työnantajasuorituksiin liittyviin velvoitteisiin rinnastettavia tehtäviä voidaan järjestelmän avulla hoitaa. Asetus voitaisiin antaa, jos työnantajille tulee uusia

lain 2 §:n 1 ja 2 momentissa säädettyjä vastaavia velvoitteita tai jos nykyiset velvoitteet järjestelmän kannalta olennaisesti muuttuvat. Asetus voitaisiin antaa, jos Verohallitus ja sen kanssa palvelun tarjoamisesta sopineet laitokset tekevät sitä tarkoittavan ehdotuksen.

Perustuslain (731/1999) 80 §:n 2 momentin mukaan viranomaisen voidaan lailla valtuuttaa antamaan oikeussääntöjä määräytyistä asioista, jos siihen on sääntelyn kohteeseen liittyviä erityisiä syitä eikä sääntelyn asiallinen merkitys edellytä, että asiasta säädetään lailla tai asetuksella. Tällaisen valtuutuksen tulee olla soveltamisalaltaan täsmällisesti rajattu. Palvelujärjestelmän sisältö ja käyttömahdollisuudet määräytyvät lopullisesti sopimusten sisällön ja teknisen toteutuksen mukaan. Järjestelmän teknisen kehityksen myötä siihen voidaan ottaa mukaan yhä useammanlaisia suorituksia ja siten entisestään helpottaa työnantajien velvoitteita. Vastaavasti sopimusosapuolten kanssa tehdyt sopimukset määräävät osapuolten kesken sen, minkä sisältöinen osapuolten yhdessä tarjoama ja rahoittama palvelu on ja millä ehdoilla eri osapuolet haluavat olla mukana palvelun tarjoamisessa. Koska palvelujärjestelmä teknisesti kehittyy ja sopimusosapuolet saattavat sopia uusista järjestelmän avulla hoidettavista tehtävistä tai esimerkiksi jokin osapuoli saattaa jättäytyä palvelujärjestelmän ulkopuolelle, olisi käytännössä mahdotonta seurata lainsäädäntötasolla palvelun yksittäisiä muutoksia. Tämän vuoksi laissa säädettäisiin palvelujärjestelmän avulla suoritettavista tehtävistä mutta Verohallitukselle annettaisiin tietyn edellytyksin mahdollisuus rajoitusten ja tarkempien määräysten antamiseen.

Esityksessä ehdotetaan, että Verohallitus voisi antaa tehtävistä tarkempia määräyksiä

ja rajoituksia, jos palvelujärjestelmän tekninen toteuttaminen, tehtävistä aiheutuvat kustannukset tai sopimusosapuolten mukaantulo tai poisjäänti sitä edellyttävät. Määräyksistä ja rajoituksista sovittaisiin etukäteen palvelun tarjoamiseen liittyneiden sopimusosapuolten keskinäisellä sopimuksella. Tämän jälkeen Verohallitus antaisi asiaa koskevan päätöksen.

On otettava myös huomioon, että kyse on Verohallituksen ja vakuutusyhtiöiden pien-työnantajille tarjoamasta lisäpalvelusta, joka perustuu osapuolten vapaaehtoiseen sopimukseen. Tämän lain tarkoituksena on säätää lainsäädännössä puitteet tälle toiminnalle ja laajentaa Verohallituksen tehtäviä siten, että Verohallitus voi toimia osittain verotuksen ulkopuolella toimivan palvelujärjestelmän ylläpitäjänä. Tarkoitus ei siten ole uusien subjektiivisten oikeuksien perustaminen pien-työnantajille, vaan luoda yksityisoikeudellisiin sopimuksiin toteutetulle lisäpalvelulle lainmukaiset puitteet. Palvelujärjestelmän kehittyvän luonteen vuoksi tehtävien yksityiskohdista joudutaan todennäköisesti antamaan melko usein eriasteisia säännöksiä. Lisäksi muutostarpeet johtuvat lähinnä järjestelmän teknisen toteutuksen edistymisestä. Näin ollen Verohallituksen edellä mainituin tavoin rajatun määräysten antovaltuuden ei katsottaisi olevan ongelmallinen perustuslain kannalta. Koska valtuutussäännökset olisi edellä mainitulla tavalla täsmällisesti rajattu, laki voitaisiin säätää tavallisessa lainsäätämisyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**pientyönantajan maksu- ja ilmoituspalvelujärjestelmästä**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Palvelujärjestelmän käyttäjä

Työnantaja, jolla on palveluksessaan vähäinen määrä työntekijöitä, ja muu tällaiseen työnantajaan verrattava suorituksen maksaja (*palvelun käyttäjä*) voi hoitaa työnantajan velvollisuuksiin liittyviä 2 §:ssä tarkoitettuja tehtäviä yleisen tietoverkon kautta käytävissä olevan pientyönantajan maksu- ja ilmoituspalvelujärjestelmän avulla.

2 §

Palvelujärjestelmän avulla hoidettavat tehtävät

Palvelun käyttäjä voi järjestelmän avulla hoitaa työnantajasuoritukset ja ennakonpidätykset, jotka liittyvät palkan ja muun vastaa- van suorituksen maksuun, verotukseen, ammattiyhdistysjäsenmaksuun, lakisääteiseen työeläkevakuutusjärjestelmään, lakisääteiseen tapaturmavakuutusjärjestelmään, lakisääteiseen työttömyysvakuutusjärjestelmään, yleissitoviin työehtosopimukseen sisältyvään työntekijäin ryhmähenkivakuutukseen, työnantajan sosiaaliturvamaksuun sekä vakuutetun sairausvakuutusmaksuun.

Järjestelmän avulla voidaan hoitaa myös vakuutushakemuksen tekeminen, palkasta ulosotettavan osan pidättäminen ja maksaminen, palkan laskeminen, palkka- ja työaika- kirjanpitoa varten tarvittavien tietojen kerääminen, tässä laissa tarkoitettuihin työnantajasuoritukseen liittyvä ilmoitusliikenne, muita verotukseen liittyviä tehtäviä sekä Kansaneläkelaitokselle sen hoitamiin etuuk- siin liittyvien ilmoitusten antaminen.

Jos työnantajille tulee uusia vastaavia velvoitteita tai jos työnantajavelvoitteet järjestelmän kannalta olennaisesti muuttuvat, Valtioneuvoston asetuksella säädetään, mitä muita 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin työnantajasuoritukseen liittyviin velvoitteisiin rinnastettavia tehtäviä järjestelmän avulla hoidetaan. Asetus voidaan antaa, kun Verohallitus ja sen kanssa palvelun tarjoamisesta sopineet laitokset tekevät sitä tarkoittavan ehdotuksen.

Verohallitus antaa edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista tehtävistä tarkempia määräyksiä ja rajoituksia silloin, kun palvelujärjestelmän tekninen toteuttaminen, tehtävistä aiheutuvat kustannukset tai sopimusosapuolten mukaantulo tai poisjäänti sitä edellyttävät. Määräysten ja rajoitusten on oltava palvelun tarjoamisesta sopineiden sopimusosapuolten hyväksymiä.

3 §

Palvelujärjestelmä ja siihen liittyvät tehtävät

Verohallituksen tehtävänä on ylläpitää pientyönantajan maksu- ja ilmoituspalvelujärjestelmää, joka muodostuu tietojärjestelmästä, jossa kukin palvelun käyttäjä voi pitää rekisteriä 2 §:ssä tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi.

Verohallituksen tehtävänä on palvelujärjestelmän ylläpitäjänä huolehtia järjestelmän toimivuudesta sekä tietojärjestelmän ja siihen talletettujen tietojen tietoturvasuudesta. Verohallituksella ei ole oikeutta hakea järjestelmästä esille palvelun käyttäjän tallettamia tietoja laajemmin kuin järjestelmän ylläpitämiseksi ja tietoturvasuuden varmistamiseksi on tarpeen. Verohallituksella ei ole oikeut-

ta käyttää palvelun käyttäjän pitämässä rekisterissä olevia tietoja hyväkseen muiden verohallinnon tehtävien hoitamiseksi eikä luovuttaa palvelun käyttäjän tallettamia tietoja, jollei palvelun käyttäjä ole antanut siihen suostumustaan. Verohallitus voi poistaa rekisteriin talletetut tiedot 11 vuoden kuluttua siitä, kun tiedot talletettiin palvelun käyttäjän rekisteriin.

Palvelun käyttäjä vastaa rekisterinpitäjänä palvelujärjestelmän avulla pitämänsä rekisterin lainmukaisuudesta. Verohallituksen tehtävänä on kuitenkin huolehtia siitä, että ne henkilötiedot, joita palvelun käyttäjän on tarkoitettu järjestelmän avulla tallettavan ja muutoin käsittelevän, ovat henkilötietojen suojaa koskevien säännösten tarkoittamalla tavalla tarpeellisia.

4 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Palvelun käyttäjän palvelujärjestelmään tallettamat tiedot ja niistä muodostuva rekisteri eivät ole verohallinnon määräämisvaltaan kuuluvia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) tarkoitettuja viranomaisen asiakirjoja. Verohallituksen palveluksessa oleva tai sen toimeksiannosta toimiva on velvollinen pitämään salassa, mitä hän on saanut tietää palvelujärjestelmän teknisen ylläpidon yhteydessä palvelun käyttäjän rekisteriin tallettamista tiedoista. Salassapitovelvollisuuden rikkomisesta on voimassa, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 35 §:ssä säädetään.

Palvelun käyttäjän palvelujärjestelmään tallettamiin tietoihin ei myöskään sovelleta, mi-

tä muualla laissa säädetään viranomaisen oikeudesta saada tieto Verohallituksen asiakirjoista tai Verohallituksen oikeudesta tai velvollisuudesta antaa tietoja toiselle viranomaiselle.

5 §

Palvelun maksuttomuus

Verohallitus ei peri maksua tässä laissa tarkoitettun palvelun käyttämisestä.

6 §

Palvelujärjestelmän käytön vaikutukset palvelun käyttäjän velvoitteisiin

Palvelujärjestelmän käyttö ei vaikuta palvelun käyttäjän velvollisuuteen huolehtia siitä, että verot ja maksut maksetaan ja ilmoitukset tehdään oikein ja ajallaan.

Palvelun käyttäjä ei ole velvollinen korvaamaan sellaista vahinkoa, joka aiheutuu palvelujärjestelmässä olevasta virheestä.

7 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin. Tässä tarkoituksessa voidaan muun muassa pitää palvelujärjestelmää rajoitetun mutta eri pientyönantajatyyppejä edustavan kohderyhmän käytössä koekäyttöä varten.

2.

Laki**verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta 30 päivänä joulukuuta 1999 annetun lain (1346/1999) 17 §:ään, sellaisena kuin se on osittain laissa 1166/2002, uusi 4 momentti seuraavasti:

17 §

Tietojen antaminen ennakonpidätyksen toimittamista varten

tettävissä olevan pientyönantajan maksu- ja ilmoituspalvelujärjestelmän avulla tunnistetulle palvelun käyttäjälle ennakonpidätyksen toimittamista varten tarpeelliset tiedot palvelun käyttäjän yksilöimistä verovelvollisista.

Verohallitus voi salassapitosäännösten esittäjäntä antaa yleisen tietoverkon kautta käy-

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Helsingissä 19 päivänä toukokuuta 2004

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Toinen valtiovarainministeri *Ulla-Maj Wideroos*

2.**Laki****verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta 30 päivänä joulukuuta 1999 annetun lain (1346/1999) 17 §:ään, sellaisena kuin se on osittain laissa 1166/2002, uusi 4 momentti seuraavasti:

17 §

Tietojen antaminen ennakonpidätyksen toimittamista varten

Verohallitus voi salassapitosäännösten esitämättä antaa yleisen tietoverkon kautta käytettävissä olevan pientyönantajan maksu- ja ilmoituspalvelujärjestelmän avulla tunnistetulle palvelun käyttäjälle ennakonpidätyksen toimittamista varten tarpeelliset tiedot palvelun käyttäjän yksilöimistä verovelvollisista.

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

*Liite 2
Luonnos*

Verohallituksen päätös

pientyönantajan maksu- ja ilmoituspalvelujärjestelmässä hoidettavista tehtävistä

Verohallitus on pientyönantajan maksu- ja ilmoituspalvelujärjestelmästä päivänä kuuta annetun lain (/2004) 2 §:n 4 momentin nojalla päättänyt:

Palvelujärjestelmässä käsiteltävät suoritukset

1 §

Verohallitus rajoittaa pientyönantajan maksu- ja ilmoituspalvelujärjestelmästä annetun lain (/2004) 2 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja tehtäviä siten, että järjestelmän käyttäjä voi hoitaa järjestelmässä ainoastaan seuraavat suoritukset ja niihin liittyvät pientyönantajan maksu- ja ilmoituspalvelujärjestelmästä annetussa laissa tarkoitetut työnantajavelvoitteet:

1) Suomessa yleisesti ja rajoitetusti verovelvolliselle maksamansa palkat lukuun ottamatta tuloverolain 74 §:ssä tarkoitettua merytötuloa, tuloverolain 77 §:ssä tarkoitettua ulkomaantyötuloa, ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annetussa laissa (1551/1995) tarkoitettua palkkatuloa, sijaismaksajan maksamaa palkkaa, palkkaturvana maksettua palkkaa sekä julkisyhteisön maksamaa palkkaa.

2) Yleisesti verovelvolliselle maksamansa työkorvaukset lukuun ottamatta perhehoitajille ja omaishoitajille maksettavia suorituksia sekä rajoitetusti verovelvollisille maksettavia työkorvauksia.

3) Yleisesti verovelvolliselle maksamansa urheilijan palkat.

4) Yleishyödyllisen yhteisön maksamat matkakustannusten korvaukset.

2 §

Kotitalousvähennystiedot

Työnantajat, jotka käyttävät pientyönanta-

jan maksu- ja ilmoitusjärjestelmää, voivat ilmoittaa järjestelmän kautta tuloverolain 127 a—127 c §:ssä tarkoitetun kotitalousvähennyksen tekemiseksi tarvittavat tiedot.

Muut tiedot

3 §

Työnantajat voivat ilmoittaa järjestelmän kautta Kansaneläkelaitokselle työntekijän sairausajan palkkatiedot.

Työnantajat voivat laskea ja periä järjestelmän avulla ammattiyhdistysjäsenmaksut niiden työntekijöiden palkoista, jotka ovat antaneet siihen työnantajalle valtuutuksen.

Ilmoitusten vastaanottajat

4 §

Pientyönantajan maksu- ja ilmoituspalvelujärjestelmästä annetun lain (/2004) 2 §:ssä tarkoitettuja tehtäviä voidaan hoitaa järjestelmässä, jos maksu tai ilmoitus välitetään jollekin seuraavista tahoista:

Verohallitus, Kansaneläkelaitos, Keskinäinen vakuutusyhtiö Eläke-Fennia, If Vahinkovakuutusyhtiö Oy, Lähivakuutus Keskinäinen Yhtiö, Pohjantähti Keskinäinen Vakuutusyhtiö, Vahinkovakuutusosakeyhtiö Pohjola, Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Tapiola, Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva, Veritas keskinäinen vahinkovakuutusyhtiö, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen, Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma ja Veritas Eläkevakuutusyhtiö.

Tunnistautuminen

5 §

Edellä tässä päätöksessä tarkoitettujen maksujen ja ilmoitusten välittämisessä käytetään Nordea Pankki Suomi Oyj:n, Sampo Pankki Oyj:n tai Osuuspankki-ryhmän tun-

nistejärjestelmää.

Voimaantulo

6 §

Tämä päätös tulee voimaan _____ päivänä kuuta 2004.

Helsingissä _____ päivänä _____ kuuta 2004